

Zaburzenia odżywiania w ujęciu systemowym

Teorie systemowe traktują rodzinę jako system wzajemnie od siebie zależnych i powiązanych obiektów. Zaburzenie, psychopatologię czy problemy jednego z jej członków wyjaśnia się w kategorii zaburzenia równowagi całego systemu. W myśl tej teorii problem nie leży wyłącznie w gestii jednostki, lecz stanowi on odzwierciedlenie dysfunkcji całego układu. Idąc dalej symptomy chorobowe mają na celu utrzymanie status quo rodziny lub stają się sygnałem mającym wywołać zmiany funkcjonowania systemu rodzinnego. Jednocześnie coraz bardziej odchodzi się od traktowania chorego jako ofiary systemu na rzecz postrzegania go jako elementu wchodzącego w skład tzw. systemu problemowego.

Wpływ rodziny na zaburzenia odżywiania

Analizując sytuacje rodzinne, które sprzyjają rozwojowi zaburzeń odżywiania, w tym głównie anoreksji i bulimii Józefik zauważa pewne analogie. Rodziny anorektyczki bądź bulimiczki charakteryzują się wzorcami rodzinnymi, które utrudniają osiągnięcie autonomii przez jej członków, brakiem (lub upośledzoną) umiejętnością wyrażania emocji i swoich potrzeb, krytycznym odczytywaniem oczekiwań kulturowych oraz z tworzeniem nieadekwatnych granic w relacjach z innymi ludźmi czy innymi systemami. Rodziny, w których pojawiają się zaburzenia odżywiania często borykają się z problemami o charakterze utrat, co z kolei wywiera bardzo silny wpływ na proces separacji-indywiduacji w rozwoju dzieci, a w dalszej kolejności zaburzenie tworzących się granic pomiędzy jednostkami w rodzinie.

Równocześnie zauważa się, że rodziny anorektyczki bardzo często skoncentrowane są na sukcesach dzieci. W domach tych pojawia się szczególną dbałość o wygląd oraz przecenianie znaczenia szczupłości. Relacje wewnątrz rodzinne są nadmiernie chroniące, pełne niepokoju, skoncentrowane na jedzeniu. Nieumiejętność wyrażania emocji oraz konflikty są wyrażane poprzez stosunek do jedzenia, przede wszystkim poprzez odmowę. Kontakty osób z rodziny anorektycznej z innymi są słabe, członkowie rodziny mają trudności w utrzymywaniu kontaktów społecznych. W tych domach często spotykamy się z małżeństwami, w których relacje są słabe, bardziej nastawione na stosunek do dzieci niż relację wzajemne małżonków. Partnerzy ci mają problem z rozwiązywaniem swoich problemów. Specyficznie jawi się również rola kobiet w tych rodzinach. Panuje w nich przekonanie o potrzebie poświęcenia się kobiety, rezygnacji z własnych potrzeb i pragnień na rzecz innych członków rodziny. Rodziny te przywiązują wielką wagę do rozwoju osobistego, zdobycia sukcesu czy odpowiedniej pozycji społecznej. W rodzinach bulimicznych dostrzega się również większe nasilenie konfliktów małżeńskich oraz rodzinnych, a także większą impulsywność w wyrażaniu emocji.

W myśl teorii systemowej problemy jednostki nie należą tylko do niej, i prawdziwa droga do zdrowia może zostać osiągnięta tylko poprzez pracę całą rodziną.

Literatura:

B.Józefik *Kultura, ciało, (nie)jedzenie terapia* Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014, ISBN 978-83-233-3604-4

Author: Agnieszka Galas-Konsor

Link do artykułu: <http://bonavita.pl/zaburzenia-odzywiania-w-ujeciu-systemowym>

